

Dit artikel komt uit het maandblad Hondenmanieren.
Het maandblad voor u en uw hond, nummer 6 2003, jaargang 7.
Kennel Memicedaiska - L Lems, Kennel Woscany - A. en W. Lennartz,
Kennel Yarnousch - J.H. Ottens, Deense Kennel Kjerris.

Rasomschrijving

Land van herkomst:	Duitsland
Oorspronkelijke taak:	Waakhond
Huidige taak:	Kuddebewaker, Gezinshond
Gemiddelde levensverwachting:	10 jaar
Gemiddelde schofthoogte:	72-80 cm voor reuen en 65-75cm voor teven
FCI-classificatie:	Groep 2 Molossers-, Berg- en Sennenhonden

Vlotte hond van groot formaat

De Leonberger of Leonbergse hond heeft geen rooskleurige start in het leven gehad. Zijn herkomst lijkt in eerste instantie duidelijk maar is eigenlijk een raadsel. In het verleden werd hij door de een opgehemeld terwijl hij door de ander tegelijkertijd werd verguisd. Twee keer is hij bijna uitgestorven, maar hij krabbelde er steeds weer bovenop. Tegenwoordig zit deze goedmoedige reus echter stevig in het kynologisch zadel. Het is een vriendelijke gezinshond, die ook nog eens behoorlijk kan waken. Hij is lekker gewoon, maar toch ook wel apart. Lekker groot, maar ongewoon vlot voor zijn formaat.

Kjerris Sture Sowat

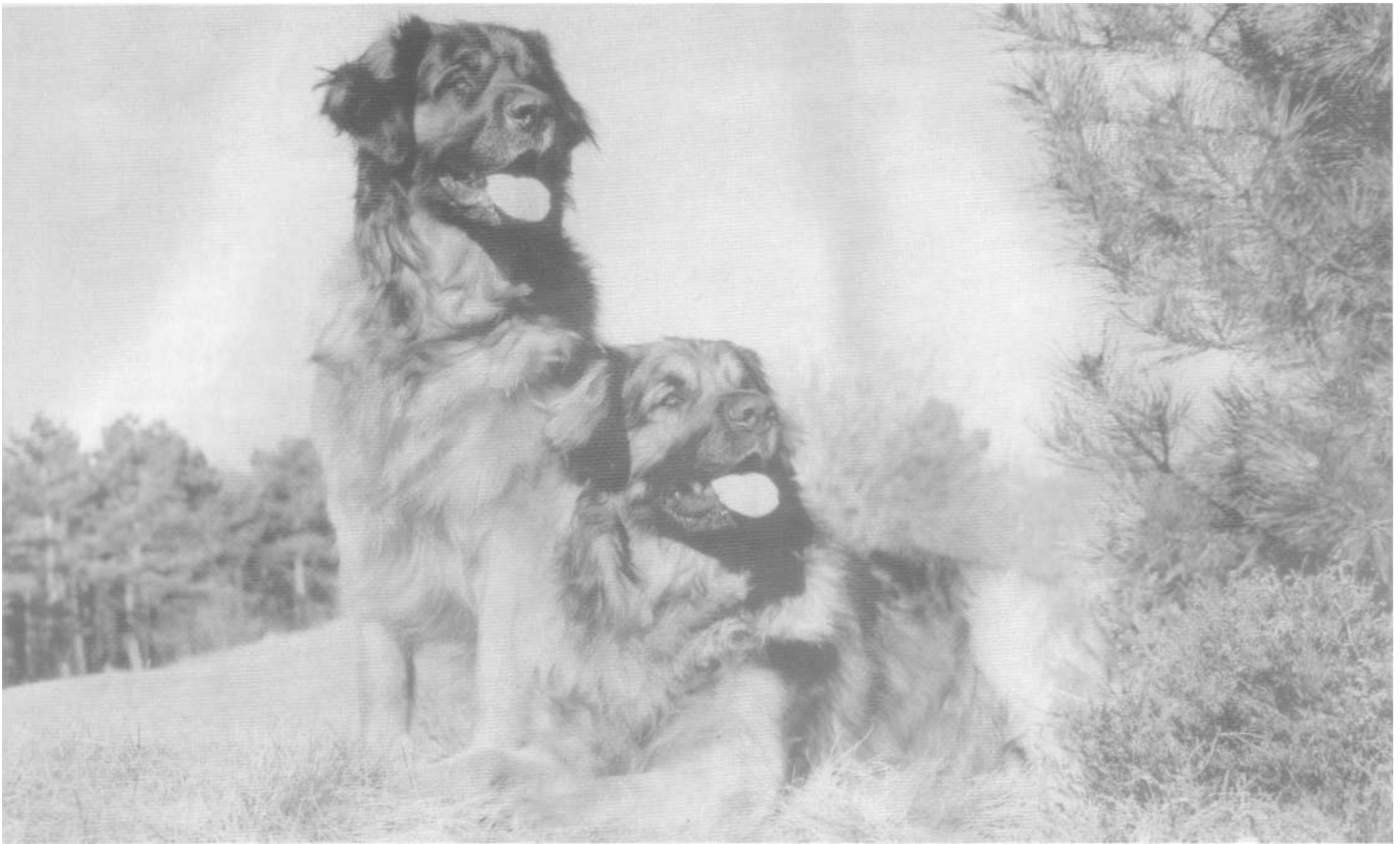
Tekst Jolien Schat. Foto's zijn gemaakt door: Ria van Middelaar-Froma.
Met dank aan: mw. G.J. Geerdink, mw. H. Ottens, mw. K. de Ruiter, mw. J. Mars-de Jong.

Kjerris Sture Sowat

Historie

Als grote, dogachtige hond heeft de Leonberger haast wel zeker verre familie onder de grote Mastiffs en berghonden uit Europa en Azië. Maar in welke verhouding ze precies tot de huidige Leonberger stonden is verdwenen in de nevelen der tijd. Er doen vele verhalen de ronde over het ontstaan van dit ras, maar welke nou precies op waarheid berust, zal wel altijd een raadsel blijven. De romantici zullen ongetwijfeld volhouden dat de Leonberger de afstammeling is van een zeer oud en gerenommeerd ras, dat teruggaat tot het begin van de 17e eeuw. De Prins van Metternich zou in die tijd Leonbergse honden gefokt hebben voor de bewaking van have en goed. Maar omdat de Leonberger vernoemd is naar het middeleeuwse Duitse stadje Leonberg, is het heel goed mogelijk dat er in die tijd een hoop honden werden aangeduid met de naam Leonberger; de hond uit Leonberg. Min of meer algemeen aanvaard is de theorie dat de Leonberger in het midden van de 19e eeuw is gecreëerd door de Leonbergse weghouder Heinrich Essig. Deze zou, geïnspireerd door het verhaal van de honden van de Prins van Metternich en de afbeelding van leeuwen in het stadswapen van Leonberg, honden zijn gaan fokken die op leeuwen leken. Om tot dat resultaat te komen maakte hij naar eigen zeggen onder andere gebruik van de Newfoundlander, de Sint Bernard en berghonden uit de Pyreneeën, alsmede van grote bruine boerenhonden. Door exemplaren van "zijn" ras kwistig cadeau te doen aan de groten der aarde, zoals de tsaar van Rusland, leden van het Engelse hof en Napoleon de derde, zorgde hij voor een ruime bekendheid van het ras. Critici stellen echter dat het Essig helemaal niet te doen was om de eer van de creatie van een nieuw ras, maar zuiver om het grove geld. Daarbij trekt men ook in twijfel of Essig

Kjerris Sture Sowat en Yarnousch Amazing Kylian

eigenlijk daadwerkelijk wel iets van doen had met de schepping van de Leonberger. Het is ook mogelijk dat zijn eerste honden gewoon uit het Zwitserse Sint Bernard klooster kwamen. Daar probeerde men net rond die tijd door middel van kruisingen met New Foundlanders, hun door hondenziekte gedecimeerde bestand aan Sint Bernards weer op te bouwen. Veel van de kruisingsproducten voldeden niet aan de eisen van de daar levende monniken en werden her en der weggegeven. Door het geslonken aantal Sint Bernards en de toegenomen vraag werden de prijs van dat soort honden naar ongekende hoogten opgedreven. Misschien was Essig alleen maar een handige sjacheraar die zijn kans schoon zag er een lieve duit aan over te houden. Maar hoe men ook tegenover de zich Baron noemende Heinrich Essig staat, hij is wel degene die naamsbekendheid aan het ras wist te geven.

Alle trammelant rond de Leonberger zorgde er echter wel voor dat de honden vanuit diverse hoeken minder goede kritieken kregen. Vaak werden ze afgedaan als bastaards en konden ze op tentoonstellingen uitsluitend uitkomen in de klasse waar ze nog het meeste van weg hadden, meestal in die van de langharige Sint Bernard. De in die tijd bekende kynoloog Richard Strebel noemde de Leonberger zelfs een illusie omdat "een hond waarvan het ras niet is vast te stellen altijd nog een Leonberger genoemd kan worden". Toch was het ras in de wat hogere kringen een poos lang ongekend populair, wat helaas de kwaliteit van de honden ook al niet ten goede kwam. Een lichte kentering kwam aan het begin van de twintigste eeuw, toen in Thüringen een rasvereniging voor de Leonberger werd opgericht. Deze stelde in 1901 een rasstandaard op. Toch volgden er nog zware jaren voor het ras, met name tijdens de eerste wereldoorlog. In 1922 werd er een poging gedaan om het ras er bovenop te helpen.

Er werd een nieuwe vereniging opgericht en enkele fanatieke liefhebbers stortten zich met veel elan op de rehabilitatie van de Leonberger.

Memicedaiska Quintessens Mc Fly

Helaas gooide de volgende wereldoorlog roet in het eten en liep het zo pril opgebouwde bestand aan Leonbergers in zo'n rap tempo terug dat er na de oorlog nog maar weinig honden over waren. Wederom lukte het de Leonberger weer op het spoor te krijgen en nadat in 1949 het ras door de F.C.I. werd erkend volgde eindelijk zijn lang verdiende zegetocht. Er werd met zeer veel enthousiasme aan het herstel van het ras gewerkt en sinds die tijd is de kwaliteit van de Leonberger met sprongen omhoog gegaan. Ook in aantallen is de Leonberger sinds die tijd fors gestegen. De geschiedenis van de Leonberger is dus geen open boek en is ook zeer beslist niet over rozen gegaan. Maar eind goed, al goed. De Leonberger is er en, afgaande op zijn tegenwoordige populariteit, zal hij ook nog wel een tijdje blijven.

Gezondheid en verzorging

Er is vrijwel geen ras van enig formaat meer te vinden, dat niet in meer of mindere mate te kampen heeft met heupdysplasie.

En helaas is ook de Leonberger niet van deze kwaal gevrijwaard gebleven. Daarnaast kan de Leonberger nog wel eens last hebben van diverse oogaandoeningen. Voor het overige is het echter een sterke en gezonde hond, die de voor een hond van zijn grootte behoorlijke leeftijd van tien jaar kan bereiken. Het ras is uitstekend bestand tegen koud, nat en guur weer. Door hun snelle groei en daaraan gepaard gaande ontwikkeling van botten en gewrichten, hebben Leonbergerpups voedsel nodig van zeer hoge kwaliteit. Daar hangt uiteraard een prijskaartje aan, maar goedkoop kan bij deze grote honden wel eens duurkoop betekenen.

Ondanks zijn weelderige beharing stelt de Leonberger geen overmatige eisen aan zijn vachtverzorging. Regelmatig stevig

borstelen en als het nodig is even doorkammen is voldoende.

In de ruiperiode verharen ze fors en dan zal vaker de borstel ter handen genomen moeten worden. De oren dienen regelmatig gecontroleerd en, als ze vuil zijn, schoongemaakt te worden. Bij de meeste Leonbergers slijten de nagels door het lopen voldoende af, maar bij sommige honden zal af en toe knippen noodzakelijk zijn.

Uiterlijk

Als pup zijn Leonbergers aandoenlijke Teddybeertjes die nog in de verste verte niets weg hebben van de imposante honden die ze eens zullen worden. Maar kleine hondjes worden -in dit geval - snel groot. Op volwassen leeftijd is de Leonberger een grote, krachtig gebouwde maar toch elegante hond met een indrukwekkend maar tegelijkertijd goedmoedig uiterlijk. En hoewel mensen weleens afgeschrikt kunnen worden door zijn grootte,

Pups van kennel Yarnousch

beschikt hij toch over een hoge "aibaarheidsfactor" en aantrekkingskracht. Groot is hij, met een ideale hoogte van 76 centimeter en 70 centimeter voor vrouwelijke exemplaren, zeker te noemen. Echt zwaar is hij overigens met zo'n 55 tot 65 kilogram niet. Vaak neigt men bij grote rassen tot overdrijving maar dat is bij de Leonberger beslist niet het geval. Zijn hoofd is niet te breed, zijn snuit niet te kort, zijn nek niet te dik, zijn lichaam niet te zwaar en zijn schoudermaat niet te hoog. Het is eigenlijk een normaal gebouwde hond maar dan een beetje groter dan gemiddeld. In de rasstandaard is dan ook duidelijk een maximummaat aangegeven, iets wat bij veel grote rassen ontbreekt. Een van de vele aantrekkelijkheden van de Leonberger is natuurlijk zijn weelderige vacht die in diverse kleuren geel tot roodbruin met donker masker voorkomt.

Gedrag

Vroeger werd de Leonberger nogal eens op boerderijen en hofsteden gehouden als waakhond. Die taak heeft hij echter lang geleden al aan de wilgen gehangen en tegenwoordig zien we hem eigenlijk alleen nog maar als gezinshond. Toch is hij zijn vroegere werkzaamheden niet helemaal vergeten en bewaakt hij nog steeds trouw het huis van zijn baas. Dat doet hij overigens op een bedachtzame, rustige manier. Hij slaat aan als het nodig is en zal zeker op zijn strepen blijven staan, maar is geen overdreven herrieschopper. Hoeft natuurlijk ook niet, als je zo'n ontzagwekkend voorkomen hebt. De goede Leonberger is een rustige, stabiele en gemoedelijke hond met een vrij zacht maar wel sterk karakter. Natuurlijk wordt hij niet vanzelf zo en moet

Memicedaiska Quintessens Mc Fly

hij net als elke andere hond een goede opvoeding krijgen. Liefst als wanneer hij nog heel jong is. Een volwassen Leonberger is beren sterk en als hij tegen die tijd niet geleerd heeft om netjes mee te lopen en niet tegen mensen op te springen, dan heb je een probleem. Lantarenpalen om je aan vast te houden en stevige muren in je rug kunnen dan nog uitkomst bieden. Gelukkig is de opvoeding van de Leonberger niet zo moeilijk. Hij is intelligent en meer dan bereid tot samenwerking. Het is een van de weinige echt grote honden waarmee je ook een hoop verschillende dingen kunt doen. Gehoorzaamheidstrainingen vallen tot op hoog niveau binnen zijn mogelijkheden, net zoals speuren. In Duitsland zijn zelfs enige Leonbergers werkzaam als reddingshond. Ook actievere sporten zoals behendigheid kan hij aan. Uiteraard moet dit wel verantwoord opgebouwd worden, want hoewel hij temperamentvoller en beweeglijker is dan veel andere grote rassen, is hij natuurlijk niet zo'n lichtvoetig vlindertje als een herder of een collie. Belangrijk met dit ras is dat je niet in uitputtende herhalingen van steeds dezelfde oefeningen vervalt, want daar zien ze het nut echt niet van in. In huis is de Leonberger een rustige hond die graag in de directe nabijheid van zijn mensenfamilie vertoeft. Een sloompie is het echter zeker niet en hij heeft dan ook behoorlijk wat beweging nodig. Graag gaat hij mee op lange wandelingen en voor een fikse zwempartij draaien de meeste Leonbergers ook hun poot niet om. Hoewel hij een waterafstotende vacht heeft, is het dus niet echt een hond voor overdreven nette mensen (maar welke hond is dat nu wel?). Zijn harige kleedje is namelijk uitstekend geschikt voor het vervoeren van bakken zand en viezigheid van buiten naar binnen. De Leonberger beschikt over een goed aanpassingsvermogen en kan daardoor in veel omstandigheden gehouden worden. Maar het blijft natuurlijk een knots van een hond met een behoorlijke draaicirkel. Voor al te klein behuise is hij daarom niet geschikt, net zomin als voor een appartement op vier hoog zonder lift. Een tuin wordt meestal toch wel op prijs gesteld en een iets grotere auto dan een Pandaatje is ook wel aan te bevelen, zeker als er tegelijkertijd ook meerdere mensen in vervoerd moeten worden.

Voor het gezin is de Leonberger over het algemeen een zachtmoedige hond, al kunnen met name de reuen zich nog wel eens wat onafhankelijk opstellen en hebben die een iets strakkere hand nodig dan de teven. De goede omgang met kinderen heeft de Leonberger in Duitsland de bijnaam "kindermeisje" bezorgd. Zo groot als ze zijn gaan ze vaak opvallend voorzichtig met die kleine mensjes om, waarbij ze erg veel kunnen accepteren. Uiteraard geldt ook voor de Leonberger "nooit zonder toezicht van een volwassene!" Het blijft per slot van rekening, hoe goedmoedig ook, een hond. Met goedbedoelende vreemden gaat deze reus meestal vriendschappelijk om. Zolang ze hem of zijn mensen niet bedreigen zijn ze welkom. Ook met andere huisdieren zullen de meeste Leonbergers weinig moeite hebben. Net zo min overigens als met vreemde honden op straat. De gemiddelde Leonberger is geen ruziezoeker, daarvoor heeft hij teveel zelfvertrouwen.

Rasstandaard

Yarnousch Amazing Kylian

Oren

De oren zijn hoog aangezet, vlak langs het hoofd liggend, middelgroot en rond vallend.

Ogen

De oogkleur is licht - tot donkerbruin. De ogen zijn middelgroot. De oogleden sluiten goed aan en laten geen bindvlies zien.

Hoofd

De schedel is matig gewelfd. De wangen zijn niet krachtig ontwikkeld, zodat het achterhoofd niet breder lijkt dan het hoofd bij de ogen. Het hoofd lijkt in zijn totaliteit zijdelings afgeplat, dus dieper dan breed. De stop is matig. De neusrug is iets gebogen en overal even breed.

Mond en gebit

De lippen zijn zwart gepigmenteerd. Het schargebite is zeer sterk en goed sluitend.

Neus

De neusspiegel is diepzwart en mag nooit bruin zijn.

Hals

De hals is krachtig en vertoont veel adel, zonder keelhuid en wammen. Het hoofd wordt hoog gedragen.

Benen

De benen zijn goed gespierd met krachtige botten. De voorbenen zijn recht, normaal geplaatst en goed bevederd. De schouder is schuin geplaatst. De ellebogen liggen goed aan. De achterbenen hebben krachtig gespierde dijnen en een goed afgetekend kniegewricht dat liever iets meer gehoekt dan te steil is.

Lichaam

De romp is iets langer dan de schofthoogte. De lendenen zijn krachtig. De borstkas is diep en niet te tonvormig. Een rechte, strakke rug is zeer wenselijk.

De schofthoogte ligt voor reuen op 72 tot 80 cm, voor teven 65 tot 75 cm. De gewenste maat voor reuen is 76 cm en voor teven 70 cm.

Voeten

De voeten zijn gesloten en tamelijk rond. De tenen zijn meestal door vliezen verbonden. De voetzolen zijn zwart.

Staart

De staart wordt half hangend gedragen, nooit te hoog of over de rug gekruld. De staart is zeer rijk behaard.

Vacht

De beharing is matig zacht tot stevig, rijkelijk lang, aanliggend, nooit gescheiden en overal ondanks de goede onderwol nog de vorm van het lichaam tonend. De vacht is sluijk, golvend is toegestaan. Aan hals en borst heeft de Leonberger fraaie manen. De kleur is leeuwengeel, goudgeel tot roodbruin met zwart (donker) masker. Donkere tot zwarte haarpunten zijn toegestaan. Eveneens komen zandkleurige met donkere haarpunten voor.